

Projektnamn:	Mer Matinnovation - Innovationsplattform för livsmedelskedjan i norr
Projektägare:	RISE Research Institutes of Sweden AB
RUS prioriterad område:	1. En nytänkande och smart region
RUS delprioritering:	1.3: Utveckling av innovationer
Berörda län/Kommun:	Alla kommuner i Västerbotten
Sökt belopp:	2 218 538 kr
Sökt projektkostnad:	5 203 539 kr
Projektperiod:	2025-09-01 - 2028-02-29

Projektet ska överbrygga glesheten inom livsmedelssystemet i Västerbotten och angränsande län och förbättra företagets tillgång till starka innovationsmiljöer inom akademien. Målet är att bygga upp en sammanhållen och långsiktig struktur för utveckling av livsmedelsnäringen och en digital plattform där företag, akademi, intresseorganisationer och myndigheter kan mötas, kommunicera och samverka kring ökad forskning, utveckling och innovation i livsmedelskedjan och bygga broar till innovationsekosystemet i norr och det nationella innovationssystemet för livsmedel. Syftet är att utifrån den regionala livsmedelsstrategin öka produktionen av livsmedel genom systeminnovation och stärka företagets anpassningsförmåga till klimatförändringar och andra omvärldsfaktorer. Projektet kommer att genomföra aktiviteter med aktörer inom hela livsmedelskedjan för att tydliggöra målsättningar, ta fram färdplaner för prioriterade livsmedelsvärdekedjor och en plan för framtida samverkan.

Förslag till beslut

BIFALL:

RISE Research Institutes of Sweden AB beviljas **2 218 538 kr**, dock högst **42,64 %** av godkända kostnader uppgående till 5 203 539 kr för projektet *Mer Matinnovation - Innovationsplattform för livsmedelskedjan i norr* för projektperioden 2025-09-01 - 2028-02-29. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet svarar mot den *Regionala utvecklingsstrategin för Västerbotten 2020–2030 (RUS)* genom insatser i prioritering 1. *En nytänkande och smart region* samt delprioritering 1.3. *Utveckling av Innovationer*. Det svarar även delvis mot delprioritering 1.1: *Kapacitet för samverkan och samhandling* samt delprioritering 2.1: *Kapacitet för samverkan och samhandling* inom RUS prioriterat område 2. *En region med platsbaserad hållbar näringslivsutveckling*. Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i mycket hög grad till prioritetshöjande aspekten *Sammanhållen region* och delvis till prioritetshöjande aspekten *Hållbar regional tillväxt*.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		x

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region					X
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt			X		
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

RUS prioritering:

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 1. *En nytänkande och smart region* samt delprioritering 1.3. *Utveckling av Innovationer*. Det svarar även delvis mot delprioritering 1.1: *Kapacitet för samverkan och samhandling* samt delprioritering 2.1: *Kapacitet för samverkan och samhandling* inom RUS prioriterat område 2. *En region med platsbaserad hållbar näringslivsutveckling*.

Projektlogik:

Projektet bygger på förstudien "Arctic Food Innovation Hub" som RISE genomförde på beställning av Region Västerbotten och Umeå kommun. Förstudien visade att Västerbotten och norra Sverige saknar ett välfungerande innovations- och näringslivsfrämjande system för livsmedelssektorn, inklusive strukturer för samverkan, finansiering och långsiktig etablering. Genomförandeprojektet är väl förankrat i dessa behov med väl anpassade aktiviteter samt konkreta mål som skapar en röd tråd genom projektet. På det hela sammantaget därmed en väl godkänd projektlogik.

Hållbarhetsintegrering:

Projektet belyser samtliga hållbarhetsdimensioner på en något svag men godkänd nivå främst genom att vid komplettering beskriva hur ekologisk och social hållbarhet kommer beaktas i projektets genomförande. Projektets syfte bidrar även direkt till ekologisk hållbarhet genom att stärkt lokal livsmedelsproduktion kan minska behovet av långa transporter och bidra till ett mer resurseffektivt livsmedelssystem. Därtill bidrar det till ökad självförsörjning och motståndskraft i livsmedelsförsörjningen vilket är viktigt utifrån ett säkerhetsperspektiv. Ansökan bedöms även beakta en ekonomisk hållbarhet där projektet säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser.

Avgränsning:

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Prioritetshöjande aspekter

Sammanhållande region

I bedömningen av projektets bidrag till den prioritetshöjande aspekten *Sammanhållen region* har aspekterna relation till sakområdesstrategier, samverkan, förankring, unikhet, kostnadseffektivitet, regionalt mervärde samt geografiskt mervärde vägts in.

Projektets geografiska mervärde bedöms som starkt då det finns livsmedelsföretag i samtliga kommuner i länet som genom projektet ges möjlighet att ta del av den plattform, samverkansstruktur och kunskapshöjande insatser som etableras.

Projektet är väl förankrat hos målgruppen, vilket bekräftas genom den breda medverkan från livsmedelsföretag under förstudien. Projektet ligger i linje med den regionala livsmedelsstrategin *Mer Mat från Västerbotten* och bygger på stark samverkan mellan RISE, Länsstyrelsen Västerbotten och Region Västerbotten – tre centrala aktörer inom området. Den medfinansiering som dessa parter bidrar med tyder även på god intern förankring och långsiktigt engagemang.

Även om det finns pågående initiativ inom livsmedelsområdet i länet, såsom Region Västerbottens projekt *Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten* och *Regional strategisk utveckling av livsmedelsbranschen i Västerbotten*, särskiljer sig detta projekt genom sin tydliga fokusering på företagsnära forskning, utveckling och innovation. Det kan ses som en fördjupning och vidareutveckling av delar som berörts i tidigare projekt. Projekten är därmed komplementära och sammantaget stärker de utvecklingen av livsmedelsbranschen i länet.

Mot bakgrund av det stora behovet av insatser inom livsmedelsområdet – både regionalt och nationellt – framstår det som rimligt att flera parallella projekt bedrivs samtidigt. Givet projektets tydliga inriktning, starka förankring och kompletterande roll bedöms det regionala mervärdet som högt i relation till budget och sökt medfinansiering.

Sammantaget bedöms därmed projektet bidra i mycket hög grad till prioritetshöjande aspekten "Sammanhållen region".

Hållbar regional tillväxt

I bedömningen av projektets bidrag till den prioritetshöjande aspekten *Hållbar regional tillväxt* har projektmålets inriktning, hantering av målkonflikter, integrering av hållbarhet samt koppling till Agenda 2030-målen vägts in.

Projektet bedöms bidra till hållbar regional tillväxt genom sitt fokus på att stärka konkurrenskraften och innovationsförmågan inom livsmedelssektorn. Genom att främja utvecklingen av innovativa och lönsamma livsmedelsföretag samt förbättra kopplingen mellan näringsliv och forskning skapas ökade ekonomiska värden för regionen. Projektet stärker också regionens attraktivitet som en plats för hållbart företagande och livsmedelsbaserad innovation.

Projektets syfte bidrar till att minimera de negativa konsekvenserna för i synnerhet den ekologiska men även delvis den sociala hållbarheten. Målkonflikter lyfts och konsekvenshanteringen beskrivs på en grundläggande nivå. Genom att hållbarhetsintegreringen som helhet är något svag bedöms att varken social eller ekologisk hållbarhet används som hävstång för att nå projektmålet. Projektet kopplar däremot tydligt mot Agenda 2030, framför allt genom *Mål 2 – Ingen hunger*, *Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*, *Mål 9 – Hållbar industri, innovation och infrastruktur*, *Mål 11 – Hållbara städer och samhällen* samt *Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion*.

Sammantaget bedöms därför projektet bidra delvis till den prioritetshöjande aspekten "Hållbar regional tillväxt".

Beslut:

Den sammanfattande bedömningen är att projektet bör beviljas stöd.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

Nej

Resurser och finansiering

-

Bilagor

Bilaga 1 Allmänna villkor för stöd till projekt 2024-05-08

Beslut expedieras till

Ansvarig verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM

ÄrendelID
20372492

Diarie-nr
REGAC 85-2025

Sammanfattning

Projektet ska överbrygga glesheten inom livsmedelssystemet i Västerbotten och angränsande län och förbättra företagens tillgång till starka innovationsmiljöer inom akademin. Målet är att bygga upp en sammanhållen och långsiktig struktur för utveckling av livsmedelsnäringen och en digital plattform där företag, akademi, intresseorganisationer och myndigheter kan mötas, kommunicera och samverka kring ökad forskning, utveckling och innovation i livsmedelskedjan och bygga broar till innovationsekosystemet i norr och det nationella innovationssystemet för livsmedel. Syftet är att utifrån den regionala livsmedelsstrategin öka produktionen av livsmedel genom systeminnovation och stärka företagens anpassningsförmåga till klimatförändringar och andra omvärldsfaktorer. Projektet kommer att genomföra aktiviteter med aktörer inom hela livsmedelskedjan för att tydliggöra målsättningar, ta fram färdplaner för prioriterade livsmedelsvärdekedjor och en plan för framtida samverkan.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Gleshet i livsmedelssystemet gör att alla företag inte har samma möjligheter till utveckling. Företagens tillgång till funktionella och geografiskt oberoende innovationsmiljöer är begränsad. Få livsmedelsföretag tar del av forskning, kunskapsinsatser och stödjande system för utveckling och innovation.

Samverkansytor saknas, för forskning och innovation inom livsmedel, där offentliga aktörer, näringsliv och akademi kan samlas och det saknas en tydlig länk mellan de regionala och de nationella innovationssystemen för livsmedel. Både digitala plattformar och samverkansstrukturer behöver utvecklas.

Grön omställning innebär möjligheter men även utmaningar genom förändringar på den globala marknaden och i klimatet. Livsmedelsbranschen är viktig för ett hållbart och attraktivt samhälle. Med systeminnovation vill projektet hitta lösningar för viktiga framtidsfrågor inom branschen som stärker företagens anpassningsförmåga.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Målet är att skapa en gemensam regional digital plattform och samverkansstrukturer med fokus på forskning, utveckling och innovation för hela livsmedelskedjan i Västerbotten och knyta det till liknande verksamhet i angränsande län. Det ökar målgruppen tillgänglighet till innovationsekosystemet och innovationsförmågan hos den primära målgruppen.

Projektet kommer även att ta fram förslag till mål och färdplaner mot 2035 inom fem prioriterade värdekedjor för livsmedel i Västerbotten för att stärka innovationskraften i livsmedelssektorns värdekedjor och ge vägledning framåt kring företagsnära forskning, utveckling och innovation.

Livsmedelsföretag kommer även att erbjudas tematiska digitala och/eller fysiska möten som syftar till att ge handfast och tillämpbar kunskap inom ett antal områden där det finns potential till ökad utveckling och innovation och kan exempelvis handla om affärsmöjligheter, marknad, sensorik, innovationsledning, resurseffektiv produktion, affärsmodeller, kompetens, management, finansieringsmöjligheter. Det kommer leda till ökad innovationsförmåga.

Effekten på sikt av ett sammanhållet stödsystem för företagsnära forskning, utveckling och innovation kring livsmedel i de fyra nordligaste länen är mer utveckling och innovation hos livsmedelsföretagen. Det ökar konkurrenskraft, lönsamhet och produktion samt företagets anpassningsförmåga till förändringar i klimatet eller på grund av andra omvärldsfaktorer.

Målgrupp

Primär målgrupp:

Små och medelstora företag

Sekundära målgrupper:

Akademi och forskningsaktörer

Företagsfrämjande aktörer

Offentliga organisationer

Projektets hållbarhetsaspekter

RISE besitter stor erfarenhet och kunskap om hållbarhetsarbete genom sina ordinarie uppdrag. Projektet kommer också i rekryteringsprocessen tillse att personer med kunskap om hållbarhet finns i projektorganisationen.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	3 716 814
Schablonkostnader	1 486 725
Summa kostnader	5 203 539
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	5 203 539
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	5 203 539

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
TILLVÄXTVERKET	2 080 001
UMEÅ KOMMUN	300 000
SKELLEFTEÅ KOMMUN	300 000
LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN	150 000
REGION VÄSTERBOTTEN	155 000
Total offentlig kontantfinansiering	2 985 001
Total offentlig finansiering	2 985 001
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	2 218 538